

[A. Chr. Andersen.]

at man i god tid kunne få at vide, fra hvornår det virkede. Til det er der vel at sige, at man dog ikke det er den eneste måde, man kan gennemføre en sådan nedskæring på? Ellers tror jeg, der vil blive et meget stort pres på vejarbejder i det kommende år, et pres, som ville være præget af, at man senere skulle arbejde med en væsentlig lavere refusionsprocent. Jeg tror ikke, der er andre måder at gøre det på.

Vedrørende den samlede virkning for amterne og kommunerne i det førstkommande finansår vil jeg gerne bemærke, at vel mister de $\frac{1}{3}$ af vejrefusionerne, og det vil nok andrage ca. $\frac{1}{4}$ milliard kr., som det er nævnt, men samtidig får de disse lempelser, som hr. Stæhr Johansen var inde på, i medfør af de lovforslag, som er fremsat af finansministeren og arbejdsministeren, og som vil spare kommunerne for ca. 75 mill. kr., og udover det er der andre lovforslag, som giver lempelser regnskabsmæssigt for det kommende år. I lov om offentlig forsorg og om offentlig sygeforsikring og i lov om børne- og ungdomsforsorg er der visse uegentlige mellemkommunale udgifter, som for sidste gang kommer blandt nytårsregningerne nu her til nytåret 1969; det vil altså sige, at de udgifter, man har f. eks. i form af en andel af udgifterne til forsorgshjem, til barselhjælp og barselhvile, til børne- og ungdomsforsorgsinstitutioner og rådgivningscentre, også falder væk for kommunerne med virkning for det kommende år. Her spares der ca. 90 mill. kr., så reelt ligger det sådan, at primærkommunerne i virkeligheden får en lempelse, medens amterne ganske vist får en mindre refusion.

Men som jeg sagde ved første behandling: de amter, der vil få skatteudligningstilskud — og det er de 10 af de 14 amter — behøver i hvert fald ikke at forhøje udskrivningen på primærkommunerne af den grund, og det synes de da heller ikke at have gjort. Og likviditetsproblemet for amterne, som vil opstå omkring april 1970, lover ministeren i henhold til betænkningen at klare på den måde, at der udbetales $2\frac{1}{4}$ kvartals sygehustilskud i april måned og derefter rate for $\frac{3}{4}$ kvartal i juli måned og $\frac{1}{2}$ kvartal i oktober og januar; hermed skulle likviditetsproblemerne være overvundet.

Med disse bemærkninger vil jeg gerne på

mit partis vegne anbefale samtlige 5 lovforslag til vedtagelse.

Niels Helyeg Petersen: Nedsættelsen af vejrefusionerne er et led i den første etape i byrdefordelingsreformen, men ikke blot som et led i byrdefordelingsreformen, også isoleret set er der gode grunde til, at se på vejrefusionernes højde. Jeg har i hvert fald svært ved at afvise, at de nugældende vejrefusioner har haft en betydelig indflydelse på valget af de vejtyper, som skulle bygges, på hele prioriteringen inden for vejbyggeriet, hvor der har været en tendens til at lægge en større vægt på bivejssystemet end måske ønskeligt på bekostning af de gennemgående veje, som med trafikens udvikling nok bliver mere og mere betydningsfulde.

Der er under udvalgsarbejdet med vejrefusionerne kommet et ændringsforslag, hvorefter man i stedet for at nedsætte procenten med $\frac{1}{3}$ nedsætter med 16 points, hvilket generelt er til fordel for de tyndt befolkede egne, og jeg kan på mit partis vegne give tilslutning til dette ændringsforslag.

Den store diskussion i denne sag drejer sig om kommunernes stilling, idet det påstås, at der vil fremkomme en stor skævhed, derved at man allerede fra 1. april nedsætter denne refusionsprocent. Jeg skal medgive, at kommunerne ved den lovændring, som her påtænkes, påføres et irritationsmoment, nemlig det irritationsmoment, at refusionssatserne ikke bliver de samme som man regnede med, da man lagde sine budgetter og planlagde sin virksomhed for 1969-70. Jeg indser meget vel, at det kan være irriterende.

Men de økonomiske virkninger af denne lovgivning kan ikke gøres op med det enkle ræsonnement, at nu går refusionerne ned, og dermed påføres kommunerne ekstra udgifter. Pr. 1. april 1969 vil kommunerne modtage de beløb, de har påregnet, og som de har lagt budgetterne efter. Pr. 1. april 1970 vil lavere beløb blive udbetalt efter vejrefusionernes nedsættelse, men til gengæld sætter de generelle tilskud jo ind på netop dette tidspunkt, og det, den økonomiske interesse knytter sig til, er nettovirkningen for den enkelte kommune og for det enkelte amt. Og nettovirkningen for den enkelte kommune eller det enkelte amt er aldeles afhængig af denne enkelte kommunes